

శ్రీః  
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః  
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః  
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ సప్తతితమః సర్గః ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

## ॥ సప్తతితమః సర్గః ॥

దూతైర్భరతాయ తదీయమాతులమాతామహయోః కృత  
ఉపహార్యవస్తూనామర్పణం వసిష్ఠసందేశస్య చ శ్రావణం భరతేన  
పిత్రాదీనాం కుశలం పృష్ట్యా మాతామహాదనుజ్ఞాముపహార్యవస్తూని  
చోపలభ్య శత్రుఘ్నేన సహయోధ్యాం ప్రతి ప్రస్థానం

భరతే బ్రువతి స్వప్నం దూతాస్తే క్లాంతవాహనాః |

ప్రవిశ్యాసహ్యపరిఖం రమ్యం రాజగృహం పురం || 2.70.1 ||

సమాగమ్య చ రాజ్ఞా తే రాజపుత్రేణ చార్చితాః |

రాజ్ఞః పాదౌ గృహీత్వా చ తమూచుర్భరతం వచః || 2.70.2 ||

పురోహితస్తాం కుశలం ప్రాహ సర్వే చ మంత్రిణః |

త్వరమాణశ్చ నిర్యాహి కృత్యమాత్యయికం త్వయా || 2.70.3 ||

ఇమాని చ మహార్థాణి వస్త్రాణ్యాభరణాని చ |

ప్రతిగృహ్య విశాలాక్ష మాతులస్య చ దాపయ || 2.70.4 ||

అత్ర వింశతికోట్యస్తు నృపతేర్మాతులస్య తే |

దశకోట్యస్తు సంపూర్ణాస్తథైవ చ నృపాత్మజ || 2.70.5 ||

ప్రతిగృహ్య తు తత్ సర్వం స్వనురక్తః సుహృజ్జనే |

దూతానువాచ భరతః కామైః సంప్రతిపూజ్య తాన్ || 2.70.6 ||

కచ్చిత్ స కుశలీ రాజా పితా దశరథో మమ |  
కచ్చిదారోగ్యతా రామే లక్ష్మణే చ మహాత్మని || 2.70.7 ||

ఆర్యా చ ధర్మనిరతా ధర్మజ్ఞా ధర్మవాదినీ |  
అరోగా చాపి కౌసల్యా మాతా రామస్య ధీమతః || 2.70.8 ||

కచ్చిత్ సుమిత్రా ధర్మజ్ఞా జననీ లక్ష్మణస్య యా |  
శత్రుఘ్నస్య చ వీరస్య అరోగా చాపి మధ్యమా || 2.70.9 ||

ఆత్మకామా సదా చండీ క్రోధనా ప్రాజ్ఞమానినీ |  
అరోగా చాపి మే మాతా కైకేయీ కిమువాచ హ || 2.70.10 ||

ఏవముక్తాస్తు తే దూతా భరతేన మహాత్మనా |  
ఊచుః సంప్రశ్రితం వాక్యమిదం తం భరతం తదా || 2.70.11 ||

కుశలాస్తే నరవ్యాఘ్ర యేషాం కుశలమిచ్ఛసి |  
శ్రీశ్చ త్వాం వృణుతే పద్మా యుజ్యతాం చాపి తే రథః || 2.70.12 ||

భరతశ్చాపి తాన్ దూతానేవముక్తోఽభ్యభాషత |  
ఆపృచ్ఛేఽహం మహారాజం దూతాః సంత్యరయంతి మాం || 2.70.13 ||

ఏవముక్త్వా తు తాన్ దూతాన్ భరతః పార్థివాత్మజః |  
దూతైః సంచోదితో వాక్యం మాతామహమువాచ హ || 2.70.14 ||

రాజన్ పితుర్గమిష్యామి సకాశం దూతచోదితః |  
పునరప్యహమేష్యామి యదా మే త్వం స్మరిష్యసి || 2.70.15 ||

భరతేనైవముక్తస్తు నృపో మాతామహస్తదా |  
తమువాచ శుభం వాక్యం శిరస్యాఘ్రాయ రాఘవం || 2.70.16 ||

గచ్ఛ తాతానుజానే త్వాం కైకేయీ సుప్రజాస్త్యయా |  
మాతరం కుశలం బ్రూయాః పితరం చ పరంతప || 2.70.17 ||

పురోహితం చ కుశలం యే చాన్యే ద్విజసత్తమాః |  
తౌ చ తాత మహేష్వాసౌ భ్రాతౌ రామలక్ష్మణౌ || 2.70.18 ||

తస్మై హస్త్యత్తమాంశ్చిత్రాన్ కంబలానజినాని చ |  
సత్కృత్య కేకయో రాజా భరతాయ దదౌ ధనం || 2.70.19 ||

అంతఃపురేఽతిసంవృద్ధాన్ వ్యాఘ్రవీర్యబలోపమాన్ |  
దంష్ట్రాయుక్తాన్ మహాకాయాశునశ్చోపాయనం దదౌ || 2.70.20 ||

రుక్మనిష్కుసహస్త్రే ద్వే షోడశాశ్వశతాని చ |  
సత్కృత్య కేకేయాపుత్రం కేకయో ధనమాదిశత్ || 2.70.21 ||

తదామాత్యానభిప్రేతాన్ విశ్వాస్యాంశ్చ గుణాన్వితాన్ |  
దదావశ్వపతిః శీఘ్రం భరతాయానుయాయినః || 2.70.22 ||

ఐరావతానైంద్రశిరాన్ నాగాన్ వై ప్రియదర్శనాన్ |  
ఖరాశ్శేఘ్రాన్ సుసంయుక్తాన్ మాతులోఽస్మై ధనం దదౌ || 2.70.23 ||

స దత్తం కేకయేంద్రేణ ధనం తన్నాభ్యనందత |  
భరతః కేకయాపుత్రో గమనత్స్వరయా తదా || 2.70.24 ||

బభూవ హ్యస్య హృదయే చింతా సుమహతీ తదా |  
త్వరయా చాపి దూతానాం స్వప్నస్యాపి చ దర్శనాత్ || 2.70.25 ||

స స్వవేశ్మాభ్యతిక్రమ్య నరనాగాశ్వసంకులం |  
ప్రవేదే సుమహచ్ఛ్రీమాన్ రాజమార్గమనుత్తమం || 2.70.26 ||

అభ్యతీత్య తతోఽపశ్యదంతఃపురమనుత్తమం |  
తతస్తద్ భరతః శ్రీమానావివేశానివారితః || 2.70.27 ||

స మాతామహమాపృచ్ఛ్య మాతులం చ యుధాజితం |  
రథమారుహ్య భరతః శత్రుఘ్నసహితో యయౌ || 2.70.28 ||

రథాన్ మండలచక్రాంశ్చ యోజయిత్వా పరః శతం ।  
ఉష్ణగోఽశ్వఖరైర్భృత్యా భరతం యాంతమన్వయుః ॥ 2.70.29 ॥

బలేన గుప్తా భరతో మహాత్మా  
సహార్యకస్యాత్మసమైరమాత్యైః ।  
ఆదాయ శత్రుఘ్నమవేతశత్రు -  
ర్ఘహాద్ యయౌ సిద్ధ ఇవేంద్రలోకాత్ ॥ 2.70.30 ॥

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే  
అయోధ్యాకాండే సప్తతితమః సర్గః ॥